

Τραπεζικές μεταρρυθμίσεις μέσα από το κυπριακό μνημόνιο

Η πρώτη από τις τραπεζικές μεταρρυθμίσεις που επιβάλλεται από την τρόικα είναι η απαίτηση για καλύτερη ρευστότητα στο τραπεζικό σύστημα με την επιβολή ορίων συγκεντρώσεως του 25% των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων και στο 50% για το εγχώριο δημόσιο χρέος, επενδύοντας τουλάχιστον κατά 50%

Του δρος
**Γιώργου
Θεοχαρίδη***

της απαιτούμενης ρευστότητας σε τίτλους που είναι ασφαλείς και ρευστοποιήσιμοι (δηλαδή σε τίτλους της χρημαγοράς μικρής διάρκειας), και με ελάχιστη απαίτηση ρευστότητας κατά 60% για καταθέσεις από μη-κατοίκους της Κύπρου (είτε σε ευρώ ή σε άλλο ξένο νόμισμα). Το μέτρο αυτό είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, διότι θα βοηθήσει στο να αποφευχθεί το "στέγνωμα" της ρευστότητας, καθώς και θα προσφέρει διασπορά στα χαρτοφυλάκια των τραπεζών, καθώς και θα αποφευχθούν καταστάσεις που έχουμε βιώσει στο παρελθόν, όπως στην περίπτωση με την υπερβολική συγκεντρωση σε ένα είδος τίτλων.

Το δεύτερο μέτρο αφορά την αποκατάσταση της κεφαλαιουχικής επάρκειας των τραπεζών. Συγκεκριμένα, όλα τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να αυξήσουν την αναλογία των βασικών πρωτοβάθμιων ιδίων κεφαλαίων (Core Tier I capital ratio) από 8% σε 9% μέχρι το τέλος του 2013. Αυτό είναι συνετό και εφικτό σε κανονικές περιόδους, αλλά όχι σε χρόνια ύφεσης. Θα είναι δύσκολο για τα τραπεζικά μας ιδρύματα να επιτύχουν τις επιθυμητές αναλογίες σε ένα τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, γεγονός που θα σημαίνει ακόμα περισσότερη κρατική ενίσχυση, και, κατά συνέπεια, μια περαιτέρω αύξηση του επιπέδου του δημόσιου χρέους μας. Η τρίτη μεταρρύθμιση αφορά τη ρύθμιση και την εποπτεία των τραπεζών και των συνεργατικών πιστωτικών ιδρυμάτων, και η τρόικα απαιτεί αρκετές αλλαγές:

(1) Οι τράπεζες θα μπορούν να κατέσχουν και να πωλήσουν την πρόσθετη εξασφάλιση για εξόφληση δανείων εντός του μέγιστου χρονικού διαστήματος των 1,5 ετών (ή μέχρι και 2 χρόνια για την κύρια κατοικία) από την έναρξη των δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών. Το μέτρο αυτό θα μπορούσε να συνεπάγεται κατάσχεση αυτών των εξασφαλίσεων σε μαζική κλίμακα και μια αναγκαστική πώληση θα μπορούσε να έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις

στην αγορά ακινήτων, εκτός από την κοινωνική αναταραχή που θα προκαλούσε.. Ένα χρονικό διάστημα 3 με 5 χρόνια θα ήταν πολύ πιο λογικό.

(2) Όλα τα δάνεια, που είναι σε καθυστέρηση πάνω από 90 ημέρες, θα πρέπει να θεωρούνται μη εξυπηρετούμενα. Το μέτρο αυτό ευθυγραμμίζει την δική μας μεθοδολογία με τη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται αλλού στην Ευρώπη, και φέρνει περισσότερη διαφάνεια, και, κατά συνέπεια, την εμπιστοσύνη των επενδυτών (ξένων ή ντόπιων). Όμως θα αυξήσει επίσης σημαντικά το ποσό των χρημάτων που θα χρειαστούν για την ανακεφαλαιοποίηση, και κατά συνέπεια, μια περαιτέρω αύξηση του επιπέδου του δημόσιου χρέους μας. Αυτός είναι ένας σημαντικός λόγος που υπάρχει τόσο πολλή συζήτηση αυτές τις μέρες για τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους. Και σε αυτή την περίπτωση θα έπρεπε να γίνει μια πιο σταδιακή ρύθμιση. (3) Η καθιέρωση από την Κεντρική Τράπεζα ενός κεντρικού πιστωτικού μητρώου όπου καταγράφεται το σύνολο των δανειοληπτών και επικαρπωτών, τόσο για τις εμπορικές τράπεζες όσο και για τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα, και (4) η εταιρική διακυβέρνηση, θα πρέπει να ενδυναμωθεί. Αυτά είναι μέτρα που θα έπρεπε να είχαμε εφαρμόσει από μόνοι μας πριν από την άφιξη της τρόικας.

(5) Η ρύθμιση και εποπτεία των συνεργατικών πιστωτικών ιδρυμάτων θα πρέπει να ευθυγραμμιστεί με εκείνη των εμπορικών τραπεζών έτσι ώστε, μέχρι το τέλος του Ιουνίου του 2013, θα πρέπει να αναληφθούν από την Κεντρική Τράπεζα. Αυτό θα βελτιώσει τη συνολική αποτελεσματικότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Η τέταρτη μεταρρύθμιση έχει ως στόχο να διαχωριστούν τα μη εξυπηρετούμενα και μη βασικά περιουσιακά στοιχεία από το υπόλοιπο των περιουσιακών στοιχείων των τραπεζών. Αν αυτό γίνει σωστά και με καλό σχεδιασμό, ιδρύματα που έχουν χρηματοδοτηθεί από το κράτος θα μείνουν με τα "καλά" δάνεια στον ισολογισμό τους και θα είναι και πάλι σε θέση να προσελκύσουν νέους ξένους επενδυτές και καταθέτες.

Η τελευταία σειρά των μεταρρυθμίσεων αφορά την παρακολούθηση του χρέους των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών καθώς και τα μέτρα για αύξηση της οικονομικής διαφάνειας. Η άποψή μου είναι ότι τα μέτρα αυτά θα έχουν θετικό αντίκτυπο σε μεσοπρόθεσμη έως μακροπρόθεσμη βάση, μέσω της καλύτερης παρακολούθησης του χρέους των επιχειρήσε-

ων και των νοικοκυριών και θα αυξήσει την εμπιστοσύνη των ξένων επενδυτών και των καταθετών στο τραπεζικό μας σύστημα.

Θα μπορούσαμε να έχουμε επιτύχει καλύτερους όρους στο μνημόνιο κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων με την τρόικα, σε ό, τι αφορά τις τραπεζικές μεταρρυθμίσεις; Πιθανώς, αλλά ας μην ξεχνάμε ότι είναι οι δανειστές και έχουν το πάνω χέρι στην απόφαση τού τι πρέπει να γίνει για να διορθωθούν οι ανεπάρκειες και τα προβλήματα του τραπεζικού συστήματος. Σε κάθε περίπτωση, και παρά την εξαιρετικά αρνητική κατάσταση που βιώνουμε αυτή τη στιγμή, σε μακροπρόθεσμη βάση, είμαι αισιόδοξος για τις προοπτικές του τραπεζικού τομέα μας. Όπως έχει επισημάνει ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου πρόσφατα, η κρίση είναι μια μοναδική ευκαιρία για να διορθωθούν μακροχρόνια προ-

βλήματα. Συμφωνώ με την άποψη αυτή, και βλέπω μια σειρά μεταρρυθμίσεων που έχουν τεθεί σε εφαρμογή ως βήματα προς τη σωστή κατεύθυνση. Ο τραπεζικός τομέας πρέπει να επανακτήσει την εμπιστοσύνη των επενδυτών, των πιστωτών και των καταθετών. Η διαφάνεια, η αυστηρότερη εποπτεία και η καλή εταιρική διακυβέρνηση, καθώς και οι σωστές πρακτικές διαχείρισης κινδύνου, θα βοηθήσουν σε αυτό. Ένα υγιές τραπεζικό τομέα είναι ουσιαστικής σημασίας για την οικονομία, έτσι θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για να επιτευχθεί το συντομότερο δυνατόν.

**Ο δρ Γιώργος Θεοχαρίδης είναι αναπληρωτής καθηγητής στον τομέα των Χρηματοοικονομικών στο Cyprus International Institute of Management (CIIM) και διευθυντής του Μεταπτυχιακού Προγράμματος στα Χρηματοοικονομικά και Τραπεζικά (MSc in Finance & Banking) Cyprus International Institute of Management*

